

**OPO – Organisasjonen
mot politisk overvåking**
Postboks 628 Sentrum
0106 Oslo
Telefon 900 19 985
e-post: overvak@opo.as
Bankgiro 0537.51.98403
<http://home.no.net/overvak/>

Medlemsbulletin nr. 2/2004

- Kriminalpolitisk debatt om terrorbekjempelse og overvåking 1
- NOU 2004:6 – OPOs høringsuttalelse (kortversjon) 2
- Intervjuer med mappefolk – en oppfordring 4
- Innkalling til styremøte 25. november 2004 5
- Hjelp – vi blir husløse! 5
- Ulovlig overvåking – Aksjon for krav om unnskyldning 6
- Kommunikasjon per e-post 7
- 1. mai i Oslo 8
- Vervingsbrosjyre 8
- Hjemmesida 8
- ”Operasjon Prevent” 9
- Innkalling til årsmøte 25. januar 2005 10

KRIMINALPOLITISK DEBATT OM TERRORBEKJEMPELSE OG OVERVÅKING

Tid: Torsdag 25. november kl. 1415-1600

Sted: Institutt for kriminologi og rettssosiologi, Auditoriet i 7. etasje, St. Olavs plass 5 (Domus Nova).

Institutt for kriminologi og rettssosiologi inviterer til kriminalpolitisk debatt om terrorbekjempelse og overvåking. Hovedinnleder på møtet er Jørn Holme, som i august i år ble utnevnt til sjef for Politiets sikkerhetstjeneste (PST). To andre innledere blir advokat Geir Hovland fra Organisasjonen mot politisk overvåking (OPO) og professor Thomas Mathiesen ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi.

Møtet er åpent for studenter, ansatte og andre interesserte. Og OPOs AU oppfordrer selvsagt hele styret, medlemmer og andre som støtter OPOs arbeid om å møte.

NOU 2004: 06 MELLOM EFFEKTIVITET OG PERSONVERN POLITIMETODER I FOREBYGGENDE ØYEMED

Av Geir Hovland

OPO har avgitt en høringsuttalelse til denne utredningen. Dette har bakgrunn i at OPO ønsker å engasjere seg i generelle politiske spørsmål som gjelder overvåking ut fra vårt formål om å motarbeide overvåking på politisk grunnlag.

OPO mener å ha spesiell kompetanse til å uttale seg om noen av de forslag som er fremmet av flertallet, fordi organisasjonen sitter på betydelig erfaring fra den utstrakte politiske overvåkingen som skjedde etter 1945 og har dermed også sett hvordan både straffebestemmelser og politimetoder er misbrukt.

OPO tar bare opp noen få av de emnene som behandles i NOU 2004: 06. Vi har avgrenset oss til de forslagene som lettest kan få betydning for utbredelsen av politisk overvåking.

Trusselbildet.

Utvalgets flertall legger til grunn en beskrivelse av trusselsituasjonen i Norge som det overhodet ikke er dekning for. Det kan ikke på en så lettvinnt måte slås fast at trusselsituasjonen er meget alvorlig. I NOU 2003 : 18 blir trusselbildet for Norges del beskrevet som lavt. Det er ingen grunn til å endre denne beskrivelsen.

Utvalgets flertall konstaterer at Politiets sikkerhetstjeneste har et meget stort og dokumentert behov for adekvate metoder for å løse de oppgaver lovgiveren har pålagt dem. Når dette utsagnet brukes til å fremme forslag som uthuler grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper, fører dette galt av sted.

Historiske erfaringer har vist at det ikke dekning for å hevde at det tidligere POT ikke løste sine oppgaver på grunn av mangel på adekvate metoder. Tvert i mot kan man konstatere at det tidligere POT i stor utstrekning misbrakte sine fullmakter og sine ressurser ved å opptre som politisk aktør i innenrikspolitikken, isteden for å etterforske straffbare handlinger rettet mot norske sikkerhetspolitiske interesser.

Flertallets virkelighetsbeskrivelse synes i stor grad å bygge på den samme politiske analysen som USAs nåværende regjering har gjort seg til talsmann for. Det vil av mange årsaker være svært bekymringsfullt dersom denne politikken blir toneangivende som grunnlag for norsk utenrikspolitikk.

OPO vil med styrke framholde at den terrortrussel som flertallet beskriver, først og fremst må bekjempes ved demokratiske og politiske virkemidler. En nøye overholdelse av internasjonale folkerettslige regler står helt sentralt. Gjennom sin opptreden på den internasjonale politiske arena må norske myndigheter markere avstand til USAs nåværende regjeringss folkerettsstridige og menneskefiendtlige supermaktspolitikk. Norske myndigheter må ikke framstå som et haleheng til USAs og Israels folkerettsbrudd, men gi støtte til dem som rammes av disse bruddene på folkeretten.

Gjennom slik politisk støtte og solidaritet med ofrene for undertrykkelsespolitikken, kan norske myndigheter fremme andre politiske alternativer enn terrorhandlinger for at undertrykte folkegrupper skal komme ut av en situasjon med håpløshet og fattigdom.

Det er en kjensgjerning at de politiske virkemidler som har vært tatt i bruk særlig av USA og Israel for angivelig å bekjempe terrorisme, kun har ført til polarisering og økning i antallet av det som kan betegnes som terrorhandlinger.

Norsk politikk bør derfor utformes slik at vi ikke identifiseres med denne urettferdige, inhumane og folkerettsstridige politikk.

Det å føre en politikk for å bevare Norge som et samfunn hvor trusselbildet er lavt, er den viktigste metode for å hindre at terrorhandlinger gjennomføres her til lands.

Gjennomføring av tiltak som svekker borgernes rettssikkerhet kan på langt nær gi noen tilsvarende trygghet mot terrorhandlinger og kan lett skape en tilstand av falsk trygghet.

Forsøks- og forberedelseshandlinger.

OPO har tidligere uttalt seg mot lovgivning som gjør forsøks- og forberedelseshandlinger straffbare. I høringsuttalelse til NOU om rikets sikkerhet uttalte OPO :

OPO vil på prinsipielt grunnlag peke på rettsikkerhetsproblemene knyttet til å gjøre forsøks- og forberedelseshandlinger straffbare. Slike straffebestemmelser framstår som uklare både i innhold og i praktisering og vil gripe sterkt inn i individenes handlefrihet. Likeledes vil praktiseringen av slike bestemmelser gjerne forutsette at søkelyset settes på gjerningsmannens subjektive tanker og planer, isteden for på hans handlinger. Dette skaper usikkerhet knyttet til bevisvurdering og økt sjanse for uriktige domfellelser.

Dette står i skarp kontrast til det grunnleggende kravet om at straffebestemmelser skal være klare og forutsigbare.

OPO vil på samme måte gå mot å legalisere utvidete og inngripende metoder for å forebygge kriminalitet. Tvangsmidler som f. eks. kommunikasjonskontroll, ransaking, hemmelig romransaking og forsendelseskontroll må ikke tillates benyttet i forebyggende øyemed. Det må kreves at det foreligger **skjellig grunn til mistanke** om alvorlige straffbare handlinger før slike inngripende metoder kan tas i bruk.

Når utvalgets flertall ønsker å senke terskelen for bruk av inngripende metoder til ” god grunn til å tro”, innebærer dette en sterk svekkelse av rettssikkerheten. Kriteriet framstår som meget løst, særlig når det også knyttes opp til forberedelseshandlinger, som også er et vagt begrep.

Overfor straff-frie handlinger er det ikke moralsk akseptabelt å anvende inngripende politimetoder. I et informasjonssamfunn som vårt vil en omfattende bruk av kontrollmetoder bringe oss inn i et overvåkingssamfunn hvor hensynet til privatlivets fred overhodet ikke ivaretas.

Basert på de historiske erfaringer som OPO har fra POTs virksomhet etter 1945, vil det være en illusjon å tro at slike inngripende virkemidler ikke vil bli misbrukt til politiske formål. Realiteten er at det kan neppe vises noe historisk eksempel på at slike inngripende politimetoder ikke har blitt misbrukt ut fra politiske makthensyn.

De motsatte historiske eksempler – som viser misbruk av vide fullmakter – er derimot svært tallrike, både her til lands og internasjonalt.

Metoder.

OPO mener det må stilles krav om **skjelling grunn til mistanke** som vilkår for å iverksette metoder som **intensiv spaning, skjult fjernsynsspaning, og teknisk avlytting.**

Når det gjelder **romkontroll** eller romavlytting, vil OPO vil støtte utvalgets mindretall som ikke vil tillate romavlytting. Å tillate dette vil innebære brudd på et viktig rettsikkerhetsprinsipp i norsk rettspleie.

Når det gjelder **infiltrasjon**, vil OPO med i tidligere erfaringer fra POTs virksomhet hevde at dette åpner for politimetoder som det norske samfunn ikke kan være bekjent av. Slike metoder bør være bannlyste innenfor demokratiske politiske institusjoner og organisasjoner, fordi dette lett vil kunne undergrave ytrings- og organisasjonsfriheten. Det er et grunnleggende demokratisk prinsipp at personer som driver lovlig politisk virksomhet må kunne gjøre dette uten frykt for å bli infiltrert av PST.

Når det gjelder **provokasjon**, uttaler OPO at det ikke er moralsk akseptabelt at politimyndighetene skal tilskynde til kriminelle handlinger ved slike metoder. Det er heller ikke dokumentert at det er behov for å tillate slike handlinger fra politiets side og det framstår som tvilsomt om dette virkemiddel er egnet til å bekjempe den alvorlige kriminaliteten i Norge.

Generelle vurderinger.

OPO vil hevde at flertallets forslag føyer seg inn i en politisk sammenheng, hvor tendensen er å uthule borgernes rettsikkerhet i den uttalte hensikt å beskytte borgerne mot alvorlig kriminalitet. OPO vil markere sterk uenighet med denne politikken, både fordi den innebærer angrep på viktige politiske idealer og fordi slik politikk ikke vil skape den beskyttelse mot straffbare handlinger som den utgir seg for.

Det kan ikke dokumenteres at samfunn med vide fullmakter til politiet på noen måte evner å bekjempe kriminalitet mer effektivt enn samfunn som er mer restriktive.

OPO vil framholde at kriminalitet mest effektivt bekjempes med bredt folkelig engasjement – ikke med tiltak som uthuler den enkelte borgers rettssikkerhet.

INTERVJUER MED ”MAPPEFOLK”

Journalist og OPO-medlem Tuva Raanes har under arbeid å skrive og gi ut en samling intervjuer med folk som har vært gjenstand for ulovlig politisk overvåking og som har fått se mappene sine. OPO støtter dette initiativet slik at overgrep kan bli konkretisert og dokumentert, og vi oppfordrer derfor folk som føler de har noe å bidra med, om å melde seg som informanter.

Adresse og telefon, se forsida på bulletinen, evt. nestleder Kjell Horn, 22 44 18 58.

INNKALLING TIL STYREMØTE

Til
Medlemmer og varamedlemmer
Av OPO-styret

Tid: torsdag 25. november 2004 kl. 17 – 20.
Sted: Osterhausg. 8 (Forlaget Falkens lokaler)

Torsdag 25. november 2004 arrangerer Institutt for kriminologi et seminar med ”Terrorbekjempelse og overvåking” som tema, og med PST-sjef Jørn Holme, OPO/AU-medlem Geir Hovland og Thomas Mathiesen som innledere, se invitasjon på side 1. AU håper flest mulig har anledning til å stille på seminaret, og oppfordrer samtidig om å mobilisere kjente som ikke er OPO-medlemmer eller sitter i styret.

Seminaret er planlagt avsluttet kl. 16.00, og i forlengelse av dette legger vi så vårt styremøte. Fra kl.16.15 serverer vi en enkel rett i Falkens lokaler, der det ved siden av det kulinariske blir anledning til uformell samtale og hygge. Kl 17.00 begynner så den formelle delen av møtet, der vi foreløpig har satt opp følgende saker:

- Operasjon Prevent (om PSTs krav om at våre høyere læresteder skal levere inn komplette lister over navn på studenter fra land utenom EØS-området og Nord-Amerika).
- ”Unnskyldsaka” (om arbeidet vis a vis Stortinget for å få gitt de ulovlig politisk overvåkede en oppreisning).
- Høringsuttalelsene våre (om terrorsituasjonen og forsøkene på å endre lovverket og å gi politiet rett til å utvide metodene for overvåking).

Styremedlemmer som ønsker andre saker tatt opp, bes melde dem **innen 17.11.04**, da AU har sitt neste møte den 18.11. For melding av saker, vennligst benytt nestleders e-postadresse: kjell.horn@oslo.online.no

Oslo 29. oktober 2004

Med hilsen

Erling Folkvord (s)

Kjell Horn (s)

HJELP – VI BLIR HUSLØSE

OPO har i dag kontorfellesskap med blant andre Falken Forlag i en Thon-gård i Osterhausgata 8 i Oslo. Men vi har fått oppsigelse fordi gården skal rives i løpet av noen måneder. Derfor ber vi alle som har ideer til et rimelig alternativ, gjerne i kompaniskap med andre, om å melde fra til OPOs AU, adresse, se forsida på bulletinen, eller til *Kjell Horn*, tlf 22 44 18 58.

På forhånd takk.

ULOVLIG OVERVÅKING AKSJON FOR KRAV OM UNNSKYLDNING

Av Kjell Horn

Det vi i OPO kaller ”Unnskyldsaka” har en lang forhistorie. For tidlig i 2002 skrev Åge Fjeld på vegne av OPO brev til justisministeren med krav om at alle ulovlig politisk overvåkede skulle få en formell, offisiell unnskyldning for den overlast de og familiene deres har lidt. I et brev til OPO, datert 14. juni 2002, svarte justisminister Odd Einar Dørum blant annet følgende:

På vegne av departementet, som ansvarlig for Politiets sikkerhetstjeneste, ønsker jeg å uttrykke en beklagelse overfor de personer som tidligere har vært urettmessig overvåket av Politiets overvåkingstjeneste.

Noe seinere gjentok han dette i et leserinnlegg i Dagbladet. Men den offisielle, forpliktende unnskyldningen, fremmet fra Stortingets talerstol, har det foreløpig ikke vært mulig å få fram.

Støtteoppropet

I løpet av vinteren 2004 gikk vi ut til en rekke bra folk med oppfordring om å støtte kravet om at myndighetene skulle føre fram en offisiell og skikkelig beklagelse overfor de ulovlig overvåkede – en overvåking som startet allerede i 1945, men som skjøt fart etter Gerhardsens beryktede ”Kråkerøytale” i 1948. Som det går fram av lista over underskrivere nedenfor, vant kravet tilslutning fra et bredt spekter av folk. Ikke minst er det verdt å merke seg at hele seks forbundsledere innenfor LO slutter seg til oppropet, som hadde følgende tekst:

”Etter at Lundkommisjonen brøytet veg og de ulovlige POT-mappenes innhold ble kjent, er mye sårende urett mot uskyldige mennesker kommet for dagen. Mappene og andre dokumentasjoner bekrefter at det ikke har vært noen objektiv grunn til denne omfattende politiske forfølgelsen av titusener samvittighetsfulle norske borgere, som slik fikk sine liv forringet. Noen hundre har fått en symbolsk økonomisk erstatning som en bekreftelse på begått urett. De forurettede har for lengst gjennom Organisasjonen mot politisk overvåking (OPO) stilt et beskjedent krav om en offentlig beklagelse av denne sårende uretten, og 12 blant de gjenlevende av de aktive frihetskjemperne fra okkupasjonsårene har nylig sendt en tilsvarende henvendelse til vårt Storting. Undertegnede støtter fullt opp om dette kravet som et nødvendig ledd i en verdig avslutning av dette triste kapitlet i vår historie.”

Alnæs, Karsten – forfatter, tidl. leder av Den norske forfatterforening
Arntsen, Arthur – journalist og forfatter
Borten, Per – tidl. statsminister
Bratholm, Anders – professor emeritus dr. juris
Bull, Tove – tidl. universitetsrektor, Universitetet i Tromsø
Bye, Erik – journalist og forfatter
Carling, Finn – forfatter
Christie, Nils – professor emeritus dr. philos
Dahl, Torbjørn – forbundsleder, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelforbund
Dahlsheim, Ove – forbundsleder, Jernbaneforbundet
Dauidsen, Jan – forbundsleder, Fagforbundet

Dynge, Erna C – forbundsleder, Norsk Arbeidsmannsforbund
Eidsvåg, Inge – forfatter, tidl. rektor ved Nansenskolen
Eskeland, Ståle – professor dr. juris
Fjørtoft, Kjell – forfatter
Friele, Kim – statsstipendiat og homoaktivist
Galtung, Johan – professor, leder av Transcend
Garbo, Gunnar – tidl. stortingsrepresentant
Gaarder, Jostein – forfatter
Haslund, Ebba – forfatter, tidl. leder av Den norske forfatterforening
Heffermehl, Fredrik S – leder, Norges Fredsråd
Heger, Anders – forlagsdirektør
Hoem, Edvard – forfatter

Køhn, Rosemarie – biskop
Langeland, Hallgeir - stortingsrepresentant
Lowzow, Wenche – tidl. stortingsrepresentant
Nordland, Eva – professor emerita, dr. philos
Norum, Kåre – tidl. universitetsrektor,
Universitetet i Oslo
Nygaard, William – forlagsdirektør
Skaug, Gunnar – tidl. odelstingspresident
Skogheim, Dag – forfatter
Stabell, Harald – advokat

Standnes, Gro – forbundsleder, Skolenes
Landsforbund
Steen, Thorvald – forfatter, tidl. leder av Den
norske forfatterforening
Støylen, Olav – forbundsleder, Norsk Kjemisk
Industriarbeiderforbund
Ullmann, Linn – forfatter
Vesaas, Guri – forlagsredaktør
Vold, Jan Erik – lyriker
Winge, Stein – regissør
Ås, Berit – professor emerita

Møte med stortingsrepresentanter

Den 23. mars fikk vi et møte med Ågot Valle, odelstingspresident og leder for stortingets Kontroll- og konstitusjonskomité, og representanter for Ap, H og SV. Her holdt Åge Fjeld, på vegne av seg selv og tolv frammøtte veteraner, et fint innlegg der han beskrev virkningen og belastningen av overvåkingen på så vel den enkelte som hans eller hennes familie. Politikerne lyttet.

Samtidig ble oppropet med underskrifter levert odelstingspresidenten.

Hun stilte i utsikt at den unnskyldningen vi ønsket, ville kunne komme i løpet av vårsesjonen.

Oppfølging og purringer

Slik skulle det imidlertid ikke gå. Brev og e-post til Ågot Valle selv og stortingsrepresentanter som tilsynelatende hadde vist sympati med de overvåkede, resulterte ikke i noe.

Så kom sommeren og med den ferie på Stortinget.

I høst har vi så gjenopptatt kontakten og blitt ytterligere klar over at viljen til å forfølge saken er svært liten hos alle – så nær som SV.

I samarbeid med dem vil vi nå utarbeide utkast til et privat lovforslag – et s.k. Dokument 8-forslag som vi håper vil kunne oppnå flertall på Stortinget.

KOMMUNIKASJON PER E-POST

OPO har (selvsagt) en anstrengt økonomi¹, og utgiftene til porto er den største enkeltposten. For å bøte på dette, og også bedre muligheten for raskere og tettere kommunikasjon, ber vi alle som disponerer e-postadresse, melde den inn til oss. (Til nå er det – statistisk sett – bare et fåtall av dere medlemmer som har gjort det, ja, dere er så få at vi ikke har tatt os bryet med å skille mellom dere og dem med vanlig postadresse.)

Derfor følgende oppfordring til alle som disponerer e-postadresse:

Send den til OPO ved

kjell.horn@oslo.online.no eller overvak@opo.as

Det vil lette arbeid og kommunikasjon mellom styre og medlemmene enormt.

¹ Vennligst betal utestående kontingent. Penger ut over kontingenten er dessuten også kjærkomne.

1. MAI I OSLO

En del medlemmer i Oslo-området fikk en tid før 1. mai en oppfordring om å stille i 1.maitoget. Parolen vi kom fram til på det forutgående styremøtet, lød

**FORSVAR RETTSSTATEN
NEI TIL POLITISK OVERVÅKING**

Vi opplyste også om den flotte informasjonsbrosjyren vi hadde fått laget, og som vi håpet å få delt ut til folk "som har fortjent det"!

Responsten var ikke overveldende. Fra OPO møtte Mari Aasen, Kristian Haldorsen, Wenche Blomberg og Kjell Horn. Altså var det ingen direkte kamp om hvem som skulle bære parola. Men vi trøstet oss med at mange kjente, blant dem OPO-medlemmer, gikk i andre seksjoner, og det er jo tross alt på grunn av våre diverse engasjementer i andre organisasjoner vi er blitt overvåket.

Men så trøster vi oss med at "det går flere tog"!

VERVINGSBROSJYRE

Vi har nå fått laget en vervingsbrosjyre som vi er godt fornøyd med selv. (Layout og trykk, Ida Nygaard). Til bruk ved verving legger vi ved to eksemplarer som vi håper du vil bruke effektivt. Dersom du trenger flere, er det bare å henvende deg per telefon, brev eller e-post.

HJEMMESIDA

Wenche Blomberg har siden starten redigert hjemmesida vår i samarbeid med Gudmund Dalsbø. Den har fungert – og fungerer – både som informasjonskanal ut til alt folket og som en form for arkiv. I løpet av sommeren har de to gründerne bedt seg fritatt fra vervet, som nå er overtatt av Tor Bernhardsen.

AU bedt Tor, i egenskap av redaktør, om å være med på møtene, slik at hjemmesida kan være best mulig oppdatert.

Vi oppfordrer med dette alle som har tilgang til internett om med jevne mellomrom å gå inn på hjemmesida vår. Her kan dere blant annet finne linker til avisartikler som vi tidligere hadde kopier av i bulletinen.

<http://home.no.net/overvak/>

”OPERASJON PREVENT”

Av Erling Folkvord

For et år siden ble det offentlig kjent at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) hadde bedt universiteter og høyskoler sende inn navnelister på utenlandske studenter. En kollektiv overvåking av studenter fra visse land var igangsatt. Å sende inn slike lister er, isolert sett, overvåkingstiltak på lavt nivå, men poenget er at et stort antall studenter blir kollektivt stemplet som mistenkelige.

De som rammes, er studenter fra land utenfor EØS-området og Nord-Amerika. Fra PSTs side er dette ledd i det som kalles *Operasjon Prevent*, en kampanje som oppgis å ha det aktverdige formålet å skulle forhindre produksjon av masseødeleggelsesvåpen. Metoden som brukes – å be om utlevering av navnelister – er i og for seg neppe ulovlig, ettersom sikkerhetsloven av 2002 gir svært så vide rammer for hvilke metoder politiet kan bruke. Universitetet i Bergen sendte i fjor høst en liste med 543 navn til PST.

Andre akademiske institusjoner har tatt studentenes integritet mer alvorlig. For eksempel drøfter ledelsen ved Universitetet i Tromsø spørsmålet om utlevering av navn med studenttinget før dette eventuelt skjer, og studenten selv blir informert. Derfra ser det ingen generell utlevering av lister over alle som kommer fra ”feil land”.

Dette viser at ledelsen ved universitetene ikke er nødt til å legge seg flat for enhver ”bestilling” fra PST, selv etter at sikkerhetsloven ble vedtatt i 2002.

OPO oppfordrer ledelsen ved universitetet i Bergen til å endre sin praksis. Det er lovlig å si nei til forespørsler fra PST om generelle navnelister på utenlandske studenter eller vitenskapelig personale. Hver enkelt av de 543 som allerede er blitt innrapportert til PST, må få skriftlig orientering om hva som er gjort fra Universitetsledelsens side.

PSTs metode, med å samle inn navn på alle eller et stort antall personer fra hele verden – unntatt EØS-området og Nord-Amerika – betyr i praksis å kaste en mistanke mot tusentalls personer, hvorav mange har det til felles at de har mørkere hudfarge enn vanlig norsk. Dette er – i beste fall – å bruke en uakseptabel metode i en kampanje som oppgis å ha et aktverdig formål. Det er grunn til å spørre om myndigheter og spesialpoliti skal kunne bruke hvilken som helst metode bare de selv tror den er effektiv? Et framtidig NEI til PSTs krav om navnelister vil være et godt eksempel på sivil mot, og det vil bidra til en slik debatt, især om PST skulle prøve å gå rettens vei for å tvinge fram en utlevering av navn og personalia.

Akademiske institusjoner som sender inn navnelistene PST ber om, bidrar til å skape et mer omfattende kontrollsamfunn og til å sette stempel i panna på store grupper. Dette skaper kollektiv mistenkeliggjøring. Ryktenes og stereotypienes nådeløse logikk får fritt spillerom, helt uavhengig av de opprinnelige gode hensiktene som måtte være tilstede.

Men saka har også en mer konkret og alvorlig side. PST deltar i internasjonalt etterretningssamarbeid. Noen av samarbeidspartnerne er israelske Mossad og tyrkiske MIT. En tidligere nestsjef i PST (den gang det het POT) beskrev deler av denne virksomheten slik overfor Lund-kommisjonen og forklarte også hva slags etiske eller moralske regler som gjelder på de hemmelige tjenestenes internasjonale informasjonsbørs: ”*Det er et element av gjensidig ’backschratching’ i dette: Man må gi noe for å få noe, hvis man ikke skal melde seg ut av det gode selskap. Det er nødvendig å kompromisere for å oppnå et samarbeid, og i denne forbindelse er det nødvendig å stole på andre lands tjenester, dette for å ivareta eget lands interesser. Det overordnede mål var hele tiden å få informasjon fra (landets) tjenester for å forhindre (...) terrorhandlinger på norsk jord.*”²

² Rapport fra Lund-kommisjonen, side 374

Lundkommisjonen slo fast at ”slike ’overordnede’ mål kan imidlertid ikke begrunne at det gis ellers taushetsbelagte opplysninger om norske borgere.” Kommisjonen fant at blant annet opplysninger om tilhørighet til AKP ble gitt uten at det forelå noen mistanke om straffbare forhold, og sa videre: ”Til enkelte land er det således gitt temmelig omfattende opplysninger om personer med propalestinske holdninger, men også om politisk aktivitet uten slikt tilsnitt.” Norske statsborgere som ikke engang var mistenkt for noe straffbart, ble gjort til handelsvare på den internasjonale etterretningsbørsen. Å ha propalestinsk holdning var nok i den perioden Lundkommisjonen undersøkte.

Hva kan ikke utenlandske studenter og vitenskapelig personale da bli utsatt for i dag eller i morgen når deres navn og personalia først har havnet i PSTs arkiver? Og har vi noen garanti for at dagens og morgendagens PST vil ta mørkhudete utlendingers integritet og rettssikkerhet mer alvorlig enn det samme politimiljøet gjorde med sine landsmenn for noen år siden? Er det ikke snarer slik at den USA-ledete såkalte ’krigen mot terror’ har skapt en stemning i mange miljøer som gjør at det blir ansett som akseptabelt å ta lett på rettssikkerhet og liknende verdier?

Det er dessuten verdt å nevne seg at PST – med sitt gode formål om å hindre produksjon av masseødeleggelsesvåpen - ikke har bedt om lister over studenter og vitenskapelig personale fra de landene som har vært de største produsentene og sprederne av masseødeleggelsesvåpen.

ÅRSMØTEINNKALLING 2005

OPO avholder sitt årsmøte *tirsdag 25. januar 2005 kl 17.00*

Sted: Bygningsarbeidernes hus, Møllergata 37, 10. etg. Oslo (Det går heis til 9. etg.)

Til behandling:

1. Styrets årsmelding, sendes ca. 10. januar 2005.
2. Regnskap og forslag til budsjett, legges fram på møtet
3. Fastsetting av kontingent
4. Innkomne forslag
5. Valg av styre
6. Valg av revisorer
7. Valg av valgkomité

Medlemmer som ønsker at andre saker skal tas opp til behandling, må melde dem til styret innen 15. januar 2004.

Oslo 29. oktober 2004

For styret i OPO

Erling Folkvord (s)